

стандартів господарських витрат; підвищення ефективності використання і контролю віддачі від маркетингових і рекламних заходів; посилення контролю щодо представницьких витрат; перегляд оренди; автоматизація процесів.

Слід звернути увагу на такі можливі заходи підвищення ефективності діяльності, як: удосконалення організаційної структури банку, покращення методів навчання персоналу, система мотивації працівників, оптимізація процесу документообігу, удосконалення системи планування та контролю, та автоматизація процесів.

Список використаних джерел:

1. Коваленко В.В. Ефективність банківської системи в умовах глобальної конкуренції. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. 5 (83). С. 169-176.
2. Банківська система України: монографія [Текст] /В.В. Коваленко, О.Г. Коренева, К.Ф. Черкашина, О.В. Крухмаль. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 187 с.
3. Показники банківської системи України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442 (дата звернення: 08.03.2019 р.)

*****

JEL G21

Коваленко Вікторія Володимирівна

д.е.н., професор кафедри банківської справи

Мазур Тетяна Олегівна

студентка 5 курсу факультету фінансів і банківської справи

Одеського національного економічного університету

м. Одеса, Україна

ДОСТАТНІСТЬ КАПІТАЛУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЗИЦІЇ БАНКІВ УКРАЇНИ

Тези присвячені проблемам забезпечення конкурентної позиції банків за допомогою реалізації стратегії підвищення рівня достатності капіталу. Метою роботи визначено обґрунтування теоретико-методичних засад формування конкурентних переваг та напрямів підвищення конкурентоспроможності сучасних банків на основі встановлення параметрів достатності їх капіталу.

Ключові слова: банк, конкурентна позиція, достатність капіталу, конкурентні переваги, капіталізація, конкурентоспроможність.

В сучасних умовах розвитку банківського бізнесу, конкуренція на ринку банківських послуг з року в рік стає все жорсткіше. Банки повинні боротися за

збереження своїх доходів, так як рентабельність їх діяльності поступово зменшується. Вирішальним для майбутньої конкурентоспроможності банку є не реакція на проблеми, що відчують конкуренти, а як можна більш ранне виявлення напрямків майбутнього розвитку і їх реалізація. Потенційно прибуткові напрямки діяльності – це, з одного боку, можливості для розвитку, а, з іншого боку, загрози, пов'язані з ризиками [1, с. 60].

У зазначених умовах, з метою досягнення конкурентної позиції банків, посідає рівень забезпечення достатності капіталу, однією із функцій якого виступає покриття ризиків на які наражаються банки у процесі свої діяльності.

Основними характеристиками конкурентної позиції інститутів банківського ринку є: абсолютна і відносна частки на ринку; конкурентоспроможність банку. Відносно першої характеристики абсолютної і відносної частки на ринку, на погляд автора, справедливим є вислів Л. Єріс: «посилюючи банківську конкуренцію, яка проявляється у суперництві між банками та іншими небанківським фінансово-кредитними інститутами, банки прагнуть забезпечити провідні позиції на окремих сегментах ринку банківських послуг, які у підсумку визначають загальну конкурентну позицію [2, с. 192].

Достатність капіталу банків відбиває першочерговий вплив на забезпечення конкурентної позиції банків. Таким чином, посилення конкуренції між банками України вимагає від них підвищення рівня капіталізації та виконання трансформаційної функції посередника, що впливає на достатність капіталу банків. Слід відмітити, що трансформаційна функція банків реалізується також в основних вимогах Базеля III [3, с. 20-21]. Впершу чергу це стосується вимог до виконання показника адекватності регулятивного показника банків (рис. 1).

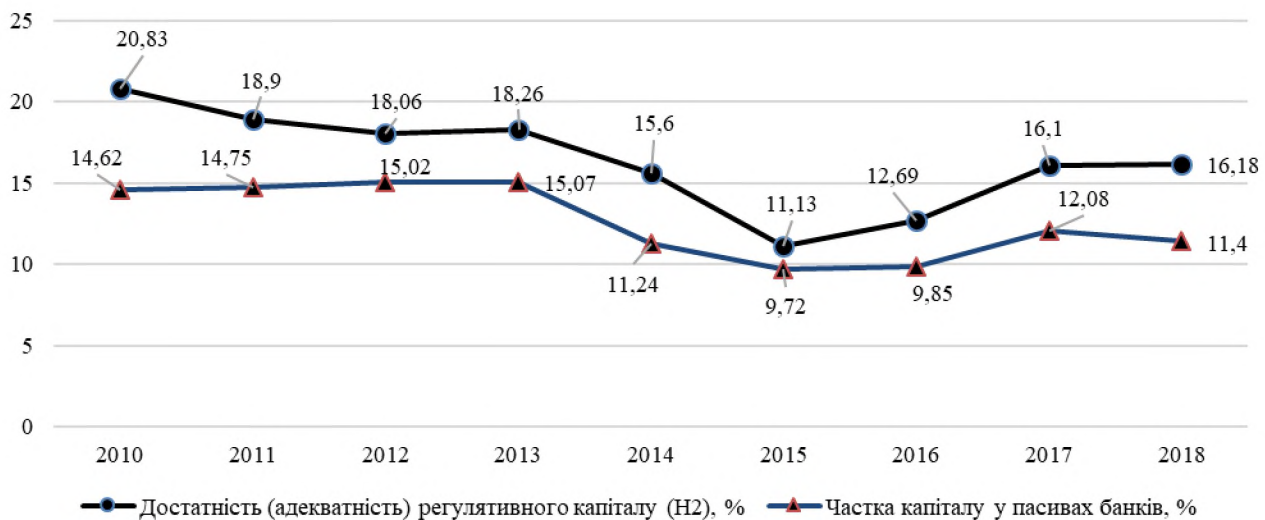

Рис. 1. Адекватність регулятивного капіталу (H2) та частка капіталу у пасивах за 2010-2018 рр., %

Джерело: складено за даними [4].

Можна погодитися з думкою В. Коваленко, що основними напрямками вирішення проблеми забезпечення достатнього рівня капіталу банків є формування оптимальної структури банків, зокрема в частині джерел формування і використання субординованого боргу; впровадження пільгового оподаткування прибутку, який спрямовується на поповнення капіталу банків; створення належної процедури злиття і поглинань банків без адміністративного тиску на основі об'єктивних економічних потреб [5, с. 53].

Таким чином, можна зробити наступні висновки. Одним із напрямків завоювання конкурентної позиції на ринку банківських послуг виступає забезпечення достатнього рівня капіталу банків. Трансформаційними напрямами цього процесу повинні бути наступні кроки:

по-перше, збільшення мінімального розміру власного капіталу для банків, які залучають строкові вклади від населення, що надасть додаткового захисту системі та сприятиме консолідації банківського бізнесу;

по-друге, приведення нормативно-правової бази процесів злиття і поглинання банків до найкращих практик Європейського Союзу, що дозволить швидше провести процес консолідації банків та знизить негативний вплив на їх ефективність. Це стосується, вирішення проблем захисту прав вкладників, позичальників, інвесторів та платників податків та спрощення операційного та юридичного процесу консолідації банків. На цій основі створення більш потужних системних, регіональних та спеціалізованих банків.

по-третьє, підвищення ролі іноземного капіталу у вітчизняній банківській системі через створення умов для максимально легкої роботи іноземних банків в Україні, включаючи зняття надмірних валютних та адміністративних обмежень притоку капіталу, відкриття філій.

Окрім доволі низької порівняно з більшістю розвинутих країн і багатьма такими, що розвиваються, частки кредиту у ВВП України, не менш значущим чинником виникнення системного ризику є приплив іноземного капіталу, котрий в умовах кризи та реалізації геополітичних ризиків змінюється на його відплив. Тому в разі рішення про запровадження контрциклічного буфера капіталу в нашій державі слід вивчити можливість його прив'язки до частки не сукупного кредиту у ВВП, а іноземних кредитів, отриманих вітчизняними банками й фінансовими установами, включаючи запозичення великих українських компаній (підприємств), які не відображаються на балансі банківського сектору [6, с. 91]. В цьому разі зняття буфера, сформованого в період сприятливої економічної кон'юнктури, дасть змогу частково компенсувати відплив іноземного капіталу з країни в кризових умовах за рахунок розширення пропозиції кредиту вітчизняними банками.

Список використаних джерел:

1. Вербицька Я. Достатність капіталу у забезпеченні конкурентної позиції банків України. Науковий вісник ОНЕУ. 2016. № 5. С. 58-69.
2. Єріс Л.М. Оцінювання індикаторів ринкової позиції банків у сучасних умовах розвитку фінансового ринку. Актуальні проблеми економіки. 2012. № 7 (133). С. 191-200.
3. Зверяков М.І., Коваленко В.В. Банківський капітал: вимоги Базеля III. Фінанси України. 2011. № 6. С. 13-23.
4. Показники банківської системи. Національний банк України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442 (дата звернення: 08.03.2019 р.).
5. Коваленко В.В. Проблеми капіталізації та концентрації капіталу в банківській сфері. Вісник Української академії банківської справи. 2006. № 1. С. 49-54.
6. Коваленко В.В. Роль контрциклічного регулювання в забезпеченні стійкого розвитку фінансового ринку України. Фінанси України. 2017. № 5. С. 77-95.

*****

JEL G21

Коваленко Вікторія Володимирівна

д.е.н., професор кафедри банківської справи

Марущак Ірина Анатоліївна

студентка 4 курсу факультету фінансів та банківської справи

Одеського національного економічного університету

м. Одеса, Україна

ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЇ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ

У тезах розглядаються сучасні світові тенденції розвитку електронного бізнесу та аналізуються можливостей і перспективи розвитку інтернет-банкінгу в Україні. А також ведеться розгляд інтернет-банкінгу, як сучасного і ефективного інструменту комунікації співробітників банку з клієнтами.

Ключові слова: *технології, Інтернет, електронний бізнес, дистанційне обслуговування.*

За останні десятиліття процес банківського обслуговування значно видозмінився. Поява всесвітньої мережі Інтернет та інноваційних технологій, адаптованих для надання банківських послуг, які значно підвищили рівень банківського обслуговування, зумовили виникнення нових видів обслуговування, які характеризуються специфічними особливостями, відмінними від традиційних